

Kaw?a C-262/08

CopyGene A/S

vs

Skatteministeriet

(talba g?al de?i?joni preliminari mressqa mill-Østre Landsret)

“Sitt Direttiva tal-VAT — E?enzjonijiet — Artikolu 13A(1)(b) — Kura fl-isptar u kura medika — Aktivitajiet relatati mill-vi?in — Stabbilimenti debitament rikonoxxuti ta’ natura simili g?al sptarijiet u ?entri tas-sa??a medika u ta’ djanjosi — Bank privat ta’ ?elloli staminali — Servizi ta’ te?id, trasport, anali?i u ?a?na tad-demmm tal-kurdun ta?-?okra tat-trabi tat-twelid — U?u possibbli awtolo?iku jew allo?eniku ta’ ?elloli staminali”

Sommarju tas-sentenza

1. *Dispo?izzjonijiet fiskali — Armonizzazzjoni tal-li?ijiet — Taxxi fuq id-d?ul mill-bejg? — Sistema komuni ta’ taxxa fuq il-valur mi?jud — E?enzjonijiet previsti mis-Sitt Direttiva — E?enzjoni g?all-kura fl-isptar u g?all-kura medika kif ukoll g?all-aktivitajiet relatati mill-vi?in*

(Direttiva tal-Kunsill 77/388, Artikolu 13A(1)(b))

2. *Dispo?izzjonijiet fiskali — Armonizzazzjoni tal-li?ijiet — Taxxi fuq id-d?ul mill-bejg? — Sistema komuni ta’ taxxa fuq il-valur mi?jud — E?enzjonijiet previsti mis-Sitt Direttiva — E?enzjoni g?all-kura fl-isptar u g?all-kura medika kif ukoll g?all-aktivitajiet relatati mill-vi?in*

(Direttiva tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill 2004/23, Direttiva tal-Kunsill 77/388, Artikoli 13A(1)(b))

1. Il-kun?ett ta’ attivitajiet “relatati mill-vi?in” “[ma’ kura fl-i]sptar u ma’ kura medika” fis-sens tal-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva tal-Kunsill 77/388/KEE, tas-17 ta’ Mejju 1977, fuq l-armonizzazzjoni tal-li?ijiet tal-Istati Membri dwar taxxi fuq id-d?ul mill-bejg? - Sistema komuni ta’ taxxa fuq il-valur mi?jud: ba?i uniformi ta’ stima, g?andu ji?i interpretat fis-sens li ma jkoprix attivitajiet li jikkonsistu fit-te?id, fit-trasport, fl-anali?i ta’ demmm mill-kurdun ta?-?okra kif ukoll fil-?a?na ta’ ?elloli staminali f’dan id-demmm, fil-ka? fejn il-kura medika pprovduta f’ambjent ta’ sptar, li fir-rigward tag?ha dawn l-attivitajiet huma biss possibbilment relatati, la hija e?istenti, la fil-progress u lanqas ipplanata.

Fil-fatt, huwa pa?ifiku li, indipendentement mi?-?ifri e?atti li jirri?ultaw mill-istat attwali tal-g?arfien xjentifiku, fil-ka? tal-parti l-kbira tad-destinatarji tal-attivitajiet ikkon?ernati, ma hemmx u probabbli qatt ma huwa ser ikun hemm servizz prin?ipali li jaqa’ ta?t il-kun?ett ta’ “[kura fl-isptar jew ta’ kura medika]”, fis-sens tal-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva. Huwa biss fil-ka? ta’ possibbiltà doppja fejn, l-ewwel nett, l-istat tal-ixjenza medika jippermetti jew je?i?i l-u?u ta’ ?elloli staminali tal-kurdun g?at-trattament jew g?all-prevenzjoni ta’ marda partikolari u, it-tieni nett, din il-marda sse?? jew tista’ sse?? f’ka? spe?ifiku, li te?isti rabta suffi?jement stretta minn na?a, bejn il-kura fl-isptar u l-kura medika li jikkostitwixxu s-servizz prin?ipali u, min-na?a l-o?ra, l-attivitajiet imsemmija. F’dawn i?-?irkustanzi, anki jekk ji?i ammess li dawn l-attivitajiet ma jista’ jkollhom ebda g?an ie?or g?ajr dak tal-u?u ta?-?elloli staminali tal-kurdun g?aldaqstant ma??una fil-kuntest tal-kura medika

pprovduta f'ambjent ta' sptar u ma jistgħux jintu?aw għal finijiet oħra, ma jistax jitqies li dawn l-attivitajiet huma effettivament ipprovduti b'ala servizzi aħżen?essorji għall-kura fl-isptar tal-benefiċjarji jew għal kura medika rievuta minn dawn tal-aħżen?ar u li dawn jikkostitwixxu servizz prinċipali.

(ara l-punti 47-49, 52 u d-dispożittiv 1)

2. Meta s-servizzi ta' banek ta' ellioli staminali jiġu pprovduti minn persunal mediku awtorizzat, għalkemm dawn il-banek ta' ellioli staminali, minkejja li awtorizzati mill-awtoritajiet sanitarji kompetenti ta' Stat Membru, fil-kuntest tad-Direttiva 2004/23/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, tal-31 ta' Marzu 2004, dwar l-iffissar ta' standards ta' kwalità u sigurezza għad-donazzjoni, ksib, ittestjar, proċessar, priservazzjoni, aħżen u tqassim ta' tessuti u ellioli tal-bniedem, li ju?aw tessuti u ellioli umani, ma jir?evux appoż mill-iskema pubblika tal-assigurazzjoni tas-saħħa u meta l-ispi?a fuq is-servizzi pprovduti minn dawn il-banek ta' ellioli staminali ma tkunx koperta minn din l-iskema, l-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva 77/388 ma jipprekludix li l-awtoritajiet nazzjonali jqisu li persuni taxxabbli b'CopyGene ma humiex "stabbilimenti oħrajn ta' natura simili [għall-sptarijiet, etri għat-trattament mediku jew dijanjosi] [...] [debitament] rikonnoxxuti [...] " fis-sens tal-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva 77/388. Madankollu, din id-dispożizzjoni lanqas ma tista' ti?i interpretata fis-sens li te?i?i, b'ala tali, li l-awtoritajiet kompetenti jirrifjutaw li jgħabblu lil bank privat ta' ellioli staminali ma' stabbiliment "[debitament] rikonnoxxut [...]" għall-finijiet tal-eżenzjoni inkwistjoni. Hija l-qorti nazzjonali, sa fejn huwa neċessarju, li għandha tivverifika li r-rifjut tar-rikonoxximent għall-finijiet tal-eżenzjoni stabbilita fl-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva 77/388 ikun konformi mad-dritt tal-Unjoni, b'mod partikolari mal-prinċipju ta' newtralità fiskali.

Fil-fatt, għaldaqstant, b'ala prinċipju, huwa d-dritt nazzjonali ta' kull Stat Membru li għandu jistabbilixxi r-regoli li jipprovdut li r-rikonoxximent ipprovdut fl-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva 77/388 jista' jingħata lill-istabbilimenti li jitolbuh. Meta persuna taxxabbli titlob l-istatus ta' stabbiliment debitament irikonnoxxut, fis-sens tal-imsemmija dispożizzjoni, huma l-awtoritajiet kompetenti li għandhom josservaw il-limiti tas-setgħa diskrezzjonali mogħtija minn din l-aħżen?ar dispożizzjoni billi japplikaw il-prinċipji tad-dritt tal-Unjoni, b'mod partikolari l-prinċipju ta' trattament ugwali, li jissarraff, fil-qasam tal-VAT, fil-prinċipju tan-newtralità fiskali. F'dan ir-rigward, sabiex jiġu ddeterminati l-istabbilimenti li għandhom jiġu "rikonoxxuti" fis-sens tal-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva, l-awtoritajiet nazzjonali għandhom jie?du numru ta' fatturi inkunsiderazzjoni, skont id-dritt tal-Unjoni u ta't l-ist?arri? tal-qراطي nazzjonali, fosthom l-interess pubbliku tal-attivitajiet tal-persuna taxxabbli; il-fatt li persuni taxxabbli oħra li jwettqu l-istess attivitajiet jibbenefikaw di?à minn rikonnoxximent simili kif ukoll il-fatt li l-ispejje? tas-servizzi inkwistjoni jistgħu jit?allu minn skemi ta' assicurazzjoni tas-saħħa jew minn korpi ta' sigurtà so?jali oħra.

F'dan ir-rigward, is-sempli?i fatt li s-servizzi li jingħataw lill-persuna taxxabbli huma pprovduti minn professjonisti tas-saħħa kkwifikati ma jipprekludix, fih infsu, li l-awtoritajiet nazzjonali jirrifjutaw li jagħtu lil din il-persuna taxxabbli r-rikonoxximent li jippermettiha tibbenefika mill-eżenzjoni li tinsab fl-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva. Sussegwentement, l-awtoritajiet nazzjonali għandhom id-dritt jie?du inkunsiderazzjoni l-fatt li l-attivitajiet tal-persuna taxxabbli ma jibbenefikaw minn ebda skema pubblika tas-sigurtà so?jali u ma humiex koperti minn din l-iskema sabiex jiddeterminaw jekk korp għandux ji?i rikonnoxxut. Madankollu, dan ma jfissirx li l-eżenzjoni kkon?ernata għandha sistematikament ti?i esklu?a meta l-provvisti ta' servizzi ma ji?ux irrimborsati mill-awtoritajiet tas-sigurtà so?jali. Huwa pjuttost fattur li għandu ji?i bbilan?jat u li jista' ji?i kkompensat, pere?empju, bil-b?onn li ji?i ?gurat trattament ugwali. Fil-fatt, jekk is-sitwazzjoni ta' persuna taxxabbli hija paragunabbli ma' dik ta' operatori oħrajn li jipprovdut l-istess servizzi f'sitwazzjonijiet paragunabbli, is-sempli?i fatt li l-ispi?a ta' dawn is-servizzi ma tkunx sostnuta kollha mill-awtoritajiet tas-sigurtà so?jali ma ji?ustifikax differenza fit-trattament bejn il-fornituri fir-rigward tal-issu?ettar tat-taxxa fuq il-valur mi?jud. Fl-aħżen?ar nett, il-fatt li persuna taxxabbli tkun awtorizzata mill-awtoritajiet tas-

sa??a kompetenti tu?a ?elloli staminali tal-kurdun skont il-le?i?lazzjoni nazzjonali li tittrasponi d-Direttiva 2004/23, jista' jikkostitwixxi fattur li jimmilita favur il-fatt li l-fornitur ikun, skont il-ka?, “[debitament] rikonoxxut” fis-sens tal-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva. Madankollu, bir-riskju li l-awtoritajiet nazzjonali ji??a?du mis-setg?a diskrezzjonali li tag?tihom din l-a??ar dispo?izzjoni, is-sempli?i fatt li huma awtorizzaw tali attivitajiet, skont ir-regoli tal-Unjoni dwar il-kwalità u s-sigurtà pprovduti fil-qasam ikkon?ernat, ma jistax, fih innifsu u b'mod awtomatiku, iwassal g?al rikonoxximent mill-perspettiva tal-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva. Fil-fatt, il-kisba ta' tali awtorizzazzjoni hija kundizzjoni ne?essarja g?all-attività ta' bank privat ta?-?elloli staminali. Madankollu, il-?ru? ta' tali awtorizzazzjoni ma huwiex, fih innifsu, sinonimu ta' rikonoxximent fis-sens tal-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva.

(ara l-punti 63-65, 68, 69, 71, 74, 75, 81 u d-dispo?ittiv 2)

SENTENZA TAL-QORTI TAL-?USTIZZJA (It-Tielet Awla)

10 ta' ?unju 2010 (*)

“Sitt Direttiva tal-VAT – E?enzjonijiet – Artikolu 13A(1)(b) – Kura fl-isptar u kura medika – Attivitajiet relatati mill-vi?in – Stabbilimenti debitament rikonoxxuti ta' natura simili g?al sptarijiet u ?entri tas-sa??a medika u ta' djanjosi – Bank privat ta' ?elloli staminali – Servizzi ta' te?id, trasport, anali?i u ?a?na tad-demm tal-kurdun ta?-?okra tat-trabi tat-twelid – U?u possibbli awtolo?iku jew allo?eniku ta' ?elloli staminali”

Fil-Kaw?a C?262/08,

li g?andha b?ala su??ett talba g?al de?i?joni preliminari skont l-Artikolu 234 KE, imressqa mill-Østre Landsret (id-Danimarka), permezz tad-de?i?joni tat-13 ta' ?unju 2008, li waslet fil-Qorti tal-?ustizzja fid-19 ta' ?unju 2008, fil-pro?edura

CopyGene A/S

vs

Skatteministeriet,

IL-QORTI TAL-?USTIZZJA (It-Tielet Awla),

komposta minn J. N. Cunha Rodrigues, President tat-Tieni Awla, li qed ja?ixxi b?ala President tat-Tielet Awla, P. Lindh, A. Rosas, A. Ó Caoimh (Relatur) u A. Arabadjiev, Im?allfin,

Avukat ?enerali: E. Sharpston,

Re?istratur: R. ?ere?, Amministratur,

wara li rat il-pro?edura bil-miktub u wara s-seduta tal-14 ta' Mejju 2009,

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ipprezentati:

- għal CopyGene A/S, minn A. Hedetoft u M. Andersen, avukat,
- għall-Gvern Daniż, minn B. Weis Fogh, bħala aġent, u minn D. Auken, avukat,
- għall-Gvern Elleniku, minn K. Georgiadis, I. Bakopoulos u G. Kanellopoulos, kif ukoll minn I. Pouli, bħala aġenti,
- għall-Kummissjoni tal-Komunitajiet Ewropej, minn H. Støvlbæk u D. Triantafyllou, bħala aġenti,

wara li semgħet il-konklużjonijiet tal-Avukat Ġenerali, ipprezentati fis-seduta tal-10 ta' Settembru 2009,

tagħti l-preżenti

Sentenza

1 It-talba għal deċiżjoni preliminari tirrigwarda l-interpretazzjoni tal-Artikolu 13A(1)(a) tas-Sitt Direttiva tal-Kunsill 77/388/KEE, tas-17 ta' Mejju 1977, fuq l-armonizzazzjoni tal-liġijiet tal-Istati Membri dwar taxxi fuq id-dħul mill-bejgħ. Sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur miżjud: bażi uniformi ta' stima (l-U Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 9, Vol. 1, p. 23, iktar 'il quddiem is-"Sitt Direttiva").

2 Din it-talba għet ipprezentata fil-kuntest ta' kawża bejn CopyGene A/S (iktar 'il quddiem "CopyGene") u l-I-Skatteministeriet (Ministeru tat-Taxxa), dwar ir-rifjut tal-awtoritajiet fiskali Daniżi li jeżentaw mit-taxxa fuq il-valur miżjud (iktar 'il quddiem il-"VAT") is-servizzi offruti minn CopyGene, li jikkonsistu fit-teżid, fit-trasport, fl-analiżi u fil-żanna tad-demm tal-kurdun ta' -żokra (iktar 'il quddiem id-"demm tal-kurdun") għall-finijiet tal-użu ta' qelloli staminali estratti minn tali demm għal trattament mediku futur possibbli, kemm "awtoloġiku", kif ukoll, skont il-każ, "alloġeniku".

Il-kuntest ġuridiku

Id-dritt tal-Unjoni

Is-Sitt Direttiva

3 L-Artikolu 2(1) tas-Sitt Direttiva jissuġġetta għall-VAT "il-provvista ta' oġġetti u servizzi magħmula bi qas fit-territorju tal-pajjiż minn persuna taxxabbli li ta'ixxi bħala tali".

4 L-Artikolu 13A(1)(b) u (?) tas-Sitt Direttiva jipprovdi li:

"Mingħajr preżudizzju għal disposizzjonijiet oġrajn tal-Komunità, l-Istati Membri għandhom jeżentaw li qejjin ta' kondizzjonijiet li huma għandhom jistabilixxu għal skopijiet biex jassiguraw l-applikazzjoni korretta u qara tat-tali eżenzjonijiet u tal-prevenzjoni ta' kawlkwe evażjoni, evitar jew abbuż possibbli:

[...]

b) [kura fl-i] sptar u kura medika u attivitajiet relatati mill-vi?in immexxija minn entitajiet regolati mid-dritt pubbliku jew ta?t kondizzjonijiet komparabbli ma' dawk applikabbli g?al entitajiet regolati mid-dritt pubbliku, mill-isptarijiet, ?entri g?at-trattament mediku jew dijanjosi u stabbilimenti o?rajn ta' natura simili [debitament] rikonoxxuti [...];

?) id-disposizzjonijiet [provvista ta'] tal-kura medika fl-e?er?izzju tal-professjonijiet medi?i u paramedi?i kif definiti mill-Istat Membru kkon?ernat;

[...]"

5 L-Artikolu 13A(2)(a) ta' din id-direttiva jipprovdi li l-Istati Membri jistg?u jissu??ettaw, individwali g?al kull ka?, ta?t wa?da mill-kundizzjonijiet jew ta?t diversi kundizzjonijiet ipprovduti f'tali artikolu, l-g?oti tal-e?enzjoni prevista fl-Artikolu 13A(1)(b) lill-korpi o?ra g?ajr dawk tad-dritt pubbliku.

6 L-istess Artikolu 13A(2)(b) jipprovdi li:

"Il-provvista ta' servizzi jew o??etti m'g?andhomx jag?tu e?enzjoni kif pprovduti f' (1) (b), (g), (h), (i), (l), (m) u (n) fuq jekk:

– m'huwix essenzjali g?at-transazzjonijiet e?enti,

– l-iskop ba?iku tieg?u h[u] li tikseb id-d?ul addizzjonali g?all-organizzazzjoni billi twettaq transazzjonijiet li huma b'kompetizzjoni diretta ma' dawk l-impri?i responsabbli g?at-taxxa fuq il-valur mi?jud".

Id-Direttiva 2004/23/KE

7 Skont l-Artikolu 1 tad-Direttiva 2004/23/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, tal-31 ta' Marzu 2004, dwar l-iffissar ta' standards ta' kwalità u sigurezza g?ad-donazzjoni, ksib, ittestjar, pro?essar, preservazzjoni, ?a?na u tqassim ta' tessuti u ?elloli tal-bniedem (?U Edizzjoni Spe?jali bil-Malti, Kapitolu 15, Vol. 8. p. 291), din "tippreskrivi l-istandards ta' kwalità u sigurezza g?at-tessuti u ?-?elluli tal-bniedem inti?i g?all-applikazzjonijiet tal-bniedem [...]".

8 Il-premessa 1 ta' din id-direttiva tindika li t-trapjant ta' tessuti u ?elloli umani "huwa qasam li qed jikber sew fil-medi?ina li joffri opportunitajiet kbar g?all-kura ta' mard li s'issa g?adu inkurabbli". Il-premessa 7 tippre?i?a li l-imsemmija direttiva g?andha tapplika g?a?-?elloli staminali tal-kurdun ta?-?okra.

9 L-Artikolu 3(p) u (q) tal-istess direttiva jiddefinixxi l-u?u allo?eniku b?ala t-tne??ija ta' ?elloli jew tessuti minn persuna u l-applikazzjoni tag?hom lil persuna o?ra, u l-u?u awtolo?iku b?ala t-tne??ija ta' ?elloli jew tessuti minn persuna u l-applikazzjoni tag?hom lill-istess persuna.

10 Skont l-Artikolu 6(1) tad-Direttiva 2004/23, l-Istati Membri g?andhom ji?guraw li l-istabbilimenti kollha tat-tessuti fejn jitwettqu attivitajiet ta' ttestjar, ippro?essar, preservazzjoni, ?a?na jew tqassim ta' tessuti u ?elloli tal-bniedem inti?i g?all-applikazzjonijiet lill-bniedem ikunu ?ew akkreditati, identifikati, awtorizzati jew li?enzjati g?all-finijiet ta' dawn l-attivitajiet minn awtorità kompetenti.

Il-le?i?lazzjoni nazzjonali

11 Huwa paʔifiku, fil-kawʔa prinʔipali, li l-Artikolu 13(1)(1) tal-Liʔi dwar il-VAT (momsloven), gʔandu jiʔi interpretat skont l-Artikolu 13(A)(1)(b) tas-Sitt Direttiva.

12 Id-Direttiva 2004/23 hija trasposta fid-dritt Daniʔ bil-Liʔi dwar ir-regoli taʔ kwalità u taʔ sigurtà fl-uʔu taʔ tessuti u ʔelloli tal-bniedem (imsejʔa “vævsloven”).

13 Fid-Danimarka, l-attivitajiet tal-banek taʔ ʔelloli staminali huma rregolati, bʔmod partikolari, bil-liʔi dwar il-provvista taʔ servizzi taʔ saʔʔa bi ʔlas (lov om markedsføring af sundhedsydelser), bil-liʔi dwar il-protezzjoni tad-data personali (persondataloven), u bil-liʔi dwar id-drittijiet tal-pazjenti (lov om patienters retsstilling). Mill-proʔess jirriʔulta li din l-aʔʔar liʔi ʔiet ikkompletata bʔdiversi linji gwida amministrattivi, fosthom il-Gwida Nru 83 tat-22 taʔ Settembru 1998, dwar il-bijobanek fil-qasam tas-saʔʔa: drittijiet tal-pazjenti u dispoʔizzjonijiet regolamentari (Vejledning nr. 83 tat-22 taʔ Settembru 1998 om biobanker inden for sundhedsområdet: Patientrettigheder og myndighedskrav).

Il-kawʔa prinʔipali u d-domandi preliminari

14 L-Østre Landsret tispjega li ʔ-ʔelloli staminali huma ʔelloli immaturi li kapaʔi jirriproduʔu ruʔhom u jʔeddu ʔelloli speʔjalizzati oʔrajn fil-ʔisem. Dawn jistgʔu jiʔu estratti minn embrijun, mid-demmm tal-kurdun, mill-mudullun jew mid-demmm periferali u jintuʔaw gʔat-trattament taʔ mard fejn ʔelloli speʔjali huma neqsin jew ʔew distrutti. Din il-qorti ssostni li ʔ-ʔelloli staminali tal-kurdun li joriʔinaw mid-demmm (iktar ‘il quddiem iʔ-“ʔelloli staminali tal-kurdun”) ilhom jintuʔaw mill-1988.

15 Skont il-qorti tar-rinviju, fil-futur, gʔandu jkun possibbli li ʔ-ʔelloli staminali jintuʔaw fʔterapiji kontra d-diabete, ir-rewmatiʔmu, il-kanʔer, il-marda taʔ Parkinson, il-marda taʔ Alzheimer u l-fibroʔi taʔ-ʔistite. Hija ssostni wkoll li qiegʔda ssir riʔerka dinjija dwar l-uʔu ʔdid terapewtiku tagʔhom. Madankollu, mid-deʔiʔjoni tar-rinviju jirriʔulta li mhux kull tip taʔ ʔelloli staminali jistgʔu jintuʔaw gʔat-trattament tat-tipi kollha taʔ mard. Fil-fatt, fʔerti kaʔijiet, iʔ-ʔelloli staminali tal-kurdun huma preferibbli.

16 CopyGene hija deskritta fid-deʔiʔjoni tar-rinviju bʔala l-“‘bijobank’ prinʔipali fl-Iskandinavja”. Hija tipproponi lill-ʔenituri futuri t-teʔid, it-trasport, l-analiʔi u l-ʔaʔna tad-demmm tal-kurdun meʔud minn trabi tat-twelid gʔall-uʔu taʔ-ʔelloli staminali tal-kurdun li jinsabu fʔdan id-demmm gʔat-trattament tal-wild fil-kaʔ taʔ marda serja. Din il-provvista taʔ servizzi ma hijiex koperta jew rimborsata mis-sistema pubblika Daniʔa taʔ assigurazzjoni gʔall-mard.

17 L-ewwel nett, il-ʔenituri futuri jiffirmaw kuntratt maʔ CopyGene sabiex id-demmm jinʔabar, jiʔi ttrasportat u analizzat. Id-demmm jiʔi estratt immedjatament wara t-twelid, minn persunal tas-saʔʔa awtorizzat li jkun ukoll iffirma kuntratt maʔ CopyGene. Sussegwentement, id-demmm jiʔi ttrasportat lejn il-laboratorju taʔ CopyGene u jiʔi analizzat sabiex jiʔi stabbilit jekk hemmx biʔʔejjed ʔelloli staminali ʔajjin li jistgʔu jinʔaʔnu. Jekk dan ikun il-kaʔ, il-ʔenituri jistgʔu jiffirmaw kuntratt ieʔor maʔ CopyGene, liema kuntratt jistaʔ jiʔʔedded, gʔall-krijopreservazzjoni (iffriʔar) u l-ʔaʔna taʔ-ʔelloli.

18 Iʔ-ʔelloli staminali ineʔami jistgʔu jintuʔaw biss gʔall-kura fl-isptar. Id-demmm huwa proprjetà tal-wild, irrappreʔentat mill-omm. CopyGene ma hijiex il-proprjetarja taʔ-ʔelloli staminali u ma gʔandha ebda dritt li tuʔahom gʔall-finijiet taʔ riʔerka, taʔ trapjant jew gʔall-finijiet oʔra.

19 Skont il-Liʔi dwar l-istabbiliment taʔ regoli gʔal kwalità u gʔas-sigurtà fl-uʔu taʔ tessuti u ʔelloli umani, CopyGene tibbenefika minn awtorizzazzjoni gʔall-uʔu taʔ-ʔelloli staminali tal-kurdun gʔall-finijiet “awtoloʔiʔi”. Wara l-akkwist taʔ bijobank Daniʔ ieʔor, li huwa awtorizzat juʔa ʔelloli staminali gʔall-finijiet kemm awtoloʔiʔi kif ukoll alloʔeniʔi, CopyGene bdiet negozjati mal-awtoritajiet Daniʔi sabiex tarmonizza s-sistemi taʔ-ʔewʔ banek taʔ ʔelloli staminali bʔmod li l-

kampjuni kollha ta’-?elloli staminali, kemm il-qodma u l-iffri?ati kif ukoll il-?odda, ikunu su??etti g?all-istess pro?eduri ta’ anali?i u jistg?u jintu?aw g?all-finijiet awtolo?i?i jew allo?eni?i. Fl-osservazzjonijiet bil-miktub tag?ha, CopyGene ddikjarat li hija kienet qieg?da tistenna li tikseb tali awtorizzazzjoni matul is-sena 2009.

20 Permezz tad-de?i?joni tal-1 ta’ Lulju 2004, it-Told- og Skattestyrelsen (amministrazzjoni tad-dwana u tat-taxxa) ?a?det talba g?all-e?enzjoni mill-VAT tas-servizzi inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali. L-ilment imressaq minn CopyGene fir-rigward ta’ din id-de?i?joni ?ie mi??ud mil-Landsskatteretten (awtorità amministrattiva suprema fil-qasam tat-taxxa) fil-21 ta’ Ottubru 2005.

21 CopyGene ppre?entat rikors quddiem il-qorti tar-rinviju kontra r-rifjut tal-e?enzjoni mitluba, billi ddikjarat li l-provvisti ta’ servizzi tag?ha g?andhom jitqiesu li huma “relatat mill-vi?in” ma’ kura fl-isptar jew ma’ kura medika, u konsegwentement g?andhom ji?u e?entati mill-VAT skont l-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva.

22 F’dawn i?-?irkustanzi, l-Østre Landsret idde?idiet li tissospendi l-pro?eduri u li tag?mel lill-Qorti tal-?ustizzja d-domandi preliminari segwenti:

“1) It-terminu attività ‘relatata mill-vi?in’ ma’ kura fl-isptar fl-Artikolu 13A(1)(b) tas-[Sitt Direttiva], g?andu ji?i interpretat fis-sens li jimplika ?tie?a ta’ ?mien sabiex il-kura fl-isptar li mag?ha s-servizz hu relatat mill-vi?in g?andha te?isti jew titwettaq spe?ifikament, tinbeda jew ti?i kkontemplata, jew ikun bi??ejjed li s-servizz ikun potenzjalment relatat mill-vi?in, ma’ kura possibbli i?da li g?adha ma te?istix jew li g?adha ma hijiex determinata fl-isptar, sabiex is-servizzi pprovduti minn bank ta’-?elloli staminali, li jikkonsistu, fil-?bir [te?id], it-trasport, l-anali?i u l-?a?na ta’ demm mill-kurdun ta’-?okra minn trabi tat-twelid g?al u?u awtolo?iku, ikunu koperti ta?tu?

F’dan ir-rigward, hu rilevanti li s-servizzi deskritti ma jistg?ux jitwettqu fi ?mien li ji?i wara l-mument li twelled l-omm?

2) L-Artiklu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva g?andu ji?i interpretat fis-sens li jkopri servizzi ?enerali preventivi meta s-servizzi ji?u pprovduti qabel ma ting?ata l-kura ta’ sptar jew il-kura medika u qabel ma l-kura ta’ sptar jew il-kura medika jkunu me?tie?a kemm f’termini ta’ ?mien u ta’ sa??a?

3) It-terminu “stabbilimenti o?rajn ta’ natura simili [debitament] rikonoxxuti [...]” fl-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva g?andu ji?i interpretat fis-sens li jkopri banek ta’-?elloli staminali privati meta s-servizzi – li jitwettqu u ji?u pprovduti minn persunal tas-sa??a professjonali fil-forma ta’ infermiera, qwiebel u bjoanalisti – jikkonsistu fil-?bir, it-trasport, l-anali?i u l-?a?na ta’ demm mill-kurdun ta’-?okra minn trabi tat-twelid bil-g?an ta’ u?u awtolo?iku b’konnessjoni ma’ kura possibbli fi sptar fil-futur meta l-banek ta’-?elloli staminali kkon?ernati ma jir?evux appo?? mill-iskema pubblika tal-assigurazzjoni tas-sa??a u meta l-ispi?a fuq is-servizzi pprovduti minn dawn il-banek ta’-?elloli staminali ma tkunx koperta mill-iskema pubblika tal-assigurazzjoni tas-sa??a?

F’dan ir-rigward, huwa rilevanti jekk bank privat ta’-?elloli staminali jkunx kiseb jew le l-awtorizzazzjoni mill-awtoritajiet tas-sa??a kompetenti ta’ Stat Membru biex jittratta tessuti u ?elloli – fil-forma ta’ ppro?essar, pre?ervazzjoni u ?a?na ta’ ?elloli staminali minn demm tal-kurdun ta’-?okra g?al u?u awtolo?iku – skont il-le?i?lazzjoni nazzjonali li timplementa [id-Direttiva 2004/23]?

4) Ir-risposta g?ad-domandi 1 sa 3 ti?i affettwata minn jekk is-servizzi msemmija hawn fuq ji?ux ipprovduti bl-g?an ta’ u?u allo?eniku possibbli u pprovduti minn bank privat ta’-?elloli staminali li jkun kiseb awtorizzazzjoni mill-awtoritajiet tas-sa??a kompetenti ta’ Stat Membru biex jittratta tessuti u ?elloli – fil-forma ta’ ppro?essar, pre?ervazzjoni u ?a?na ta’ ?elloli staminali mid-demm tal-kurdun ta’-?okra g?al u?u awtolo?iku – skont il-le?i?lazzjoni li timplementa d-Direttiva 2004/23?”

Fuq id-domandi preliminari

Osservazzjonijiet preliminari

23 Is-Sitt Direttiva tassenja kamp ta' applikazzjoni wiesa' ?afna lill-VAT billi tipprovdi, fl-Artikolu 2 tag?ha, fir-rigward tal-attivitajiet taxxabli, minbarra l-importazzjonijiet ta' o??etti, il-provvista ta' o??etti u l-provvista ta' servizzi li jitwettqu bi ?las fit-territorju tal-pajji? minn persuna taxxabli li ta?ixxi b?ala tali (ara b'mod partikolari, is-sentenzi tal-21 ta' Frar 2006, *Halifax et*, C?255/02, ?abra p. I?1609, punt 49; u tal-14 ta' Di?embru 2006, *VDP Dental Laboratory*, C?401/05, ?abra p. I?12121, punt 22, u tal-11 ta' Frar 2010, *Graphic Procédé*, C?88/09, ?abra p. I-1049, punt 15). Madankollu, l-Artikolu 13 ta' din id-direttiva je?enta ?erti attivitajiet mill-VAT.

24 Skont il-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja, l-e?enzjonijiet imsemmija fl-Artikolu 13 tas-Sitt Direttiva jikkostitwixxu kun?etti awtonomi tad-dritt tal-Unjoni li g?andhom b?ala g?an li jevitaw diver?enzi fl-applikazzjoni tas-sistema tal-VAT minn Stat Membru g?al ie?or (ara, b'mod partikolari, is-sentenzi tal-25 ta' Frar 1999, *CPP*, C?349/96, ?abra p. I?973, punt 15, u tat-28 ta' Jannar 2010, *Eulitz*, C?473/08, ?abra p. I-907, punt 25).

25 Barra minn hekk, minn ?urisprudenza stabbilita jirri?ulta li l-e?enzjonijiet ipprovduti fl-Artikolu 13A tas-Sitt Direttiva ma humiex inti?i li je?entaw mill-VAT l-attivitajiet ta' interess ?enerali kollha, i?da biss dawk li huma elenkati u deskritti fid-dettall f'dan l-artikolu (ara, b'mod partikolari, is-sentenzi tal-11 ta' Lulju 1985, *Il-Kummissjoni vs I??ermanja*, 107/84, ?abra p. 2655, punt 17; u tal-20 ta' Novembru 2003, *D'Ambrumenil u Dispute Resolution Services*, C?307/01, ?abra p. I?13989, punt 54, kif ukoll *Eulitz*, i??itata iktar 'il fuq, punt 26, u l-?urisprudenza ??itata).

26 Il-kliem u?at sabiex ji?u indikati l-e?enzjonijiet stabbiliti fl-Artikolu 13 tas-Sitt Direttiva g?andhom ji?u interpretati b'mod strett, peress li jikkostitwixxu e??ezzjonijiet g?all-prin?ipju ?enerali li jistabbilixxi li l-VAT g?andha tin?abar fuq kull servizz ipprovdut bi ?las minn persuna taxxabli. Madankollu, l'interpretazzjoni ta' dan il-kliem g?andha tkun konformi mal?g?anijiet im?addna mill-imsemmija e?enzjonijiet u g?andha tosserva r-rekwi?iti tal-prin?ipju ta' newtralità fiskali inerenti g?as-sistema komuni tal-VAT. G?aldaqstant, din ir-regola ta' interpretazzjoni stretta ma tfissirx li l-kliem u?at sabiex ji?u ddefiniti l-e?enzjonijiet stipulati fl-imsemmi Artikolu 13 g?andhom ji?u interpretati b'mod li j?a??ad l-e?enzjonijiet mill-effetti tag?hom (ara, b'mod partikolari, is-sentenzi tal-14 ta' ?unju 2007, *Haderer*, C?445/05, ?abra p. I?4841, punt 18 u l-?urisprudenza ??itata, kif ukoll *Eulitz*, i??itata iktar 'il fuq, punt 27 u l-?urisprudenza ??itata).

27 Fir-rigward tas-servizzi ta' natura medika, mill-?urisprudenza jirri?ulta li l-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva jirreferi g?al servizzi mwettqa f'ambjent ta' sptar filwaqt li l-Artikolu 13A(1)(?) jirreferi g?al servizzi medi?i pprovduti barra tali kuntest, kemm fir-residenza privata tal-fornitur kif ukoll fir-residenza tal-pazjent jew fi kwalunkwe post ie?or (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tal-10 ta' Settembru 2002, *Kügler*, C?141/00, ?abra p. I?6833, punt 36). Minn dan isegwi li l-punti (b) u (?) tal-Artikolu 13A(1) tas-Sitt Direttiva, li l-kampijiet ta' applikazzjoni tag?hom huma distinti, g?andhom b?ala g?an li jirregolaw l-e?enzjonijiet kollha tas-servizzi medi?i fis-sens strett (ara s-sentenzi *Kügler*, i??itata iktar 'il fuq, punt 36, u tat-8 ta' ?unju 2006, *L.u.P.*, C?106/05, ?abra p. I?5123, punt 26).

28 Konsegwentement, kif di?à dde?idiet il-Qorti tal-?ustizzja, il-kun?ett ta' "kura medika" inklu? fl-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva u dak "[tal-provvista ta'] kura medika" inklu? fl-Artikolu 13A(1)(?), ikopru t-tnejn li huma servizzi li g?andhom b?ala g?an id-djanjosi, it-trattament u, sa fejn huwa possibbli, il-kura ta' mard jew problemi tas-sa??a (ara s-sentenzi tas-6 ta' Novembru 2003, Dornier, C?45/01, ?abra p. l?12911, punt 48 u l-?urisprudenza ??itata, kif ukoll L.u.P., i??itata iktar 'il fuq, punt 27).

29 G?alkemm il-"kura medika" u l-"[provvista ta'] kura medika" g?andhom g?an terapewtiku, mhux ne?essarjament isegwi li l-g?an terapewtiku ta' servizz g?andu jinftehem f'sens partikolarment strett (ara sentenzi tal-11 ta' Jannar 2001, Il-Kummissjoni vs Franza, C?76/99, ?abra p. l?249, punt 23, u tal-20 ta' Novembru 2003, Unterpertinger, C?212/01, ?abra p. l?13859, punt 40).

30 G?aldaqstant, il-Qorti tal-?ustizzja di?à dde?idiet li s-servizzi medi?i mwettqa g?all-finijiet ta' prevenzjoni jistg?u jibbenefikaw minn e?enzjoni abba?i tal-Artikolu 13A(1)(b) jew (?) tas-Sitt Direttiva. Fil-fatt, anki fil-ka? fejn il-persuni li jkunu s-su??ett ta' e?ami jew ta' interventi medi?i o?ra ta' natura preventiva ma jkunu jsofru minn ebda marda jew problema tas-sa??a, l-inklu?joni tal-imsemmija servizzi fil-kun?etti ta' "kura medika" u ta' "[provvista ta'] kura medika" hija konformi mal-g?an tat-tnaqqis tal-ispi?a tal-kura tas-sa??a, li huwa komuni kemm g?all-e?enzjoni prevista fl-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva kif ukoll g?al dik prevista fl-Artikolu 13A(1)(?) (ara, f'dan is-sens, is-sentenza L.u.P., i??itata iktar 'il fuq, punt 29 u l-?urisprudenza ??itata). G?alhekk, is-servizzi medi?i pprovduti bil-g?an li jiprote?u, inklu?i li j?addnu jew li jstabbilixxu mill-?did, is-sa??a tal-bnedmin, jibbenefikaw mill-e?enzjoni prevista fl-Artikolu 13A(1)(b) u (?) tal-imsemmija direttiva (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi ??itati iktar 'il fuq Unterpertinger, punti 40 u 41, kif ukoll D'Ambrumenil u Dispute Resolution Services, punti 58 u 59).

31 Huwa b'mod partikolari fid-dawl ta' dawn il-kunsiderazzjonijiet li g?andha ting?ata r-risposta g?ad-domandi mag?mula.

Fuq l-ewwel u t-tieni domandi, moqrija flimkien mar-raba' domanda

32 Permezz tal-ewwel ?ew? domandi tag?ha, moqrija flimkien mar-raba' domanda, il-qorti tar-rinviju essenzjalment tistaqsi jekk it-te?id, it-trasport, l-anali?i u l-?a?na ta' demm mill-kurdun g?all-finijiet ta' trattament mediku awtolo?iku futur jaqg?ux ta?t l-e?enzjoni mill-VAT stabbilita fl-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva, b?ala attivita' "relatata mill-vi?in" "[ma' kura fl?i]sptar u [ma'] kura medika" fis-sens ta' din id-dispo?izzjoni.

33 F'dan il-kuntest, permezz tal-ewwel domanda, il-qorti tar-rinviju essenzjalment tistaqsi jekk il-kun?ett ta' attivitajiet "relatati mill-vi?in" "[ma' kura fl?i]sptar u [ma'] kura medika" fis-sens tal-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva, g?andux ji?i interpretat fis-sens li jista' jkopri attivitajiet b?al dawk inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, minkejja li l-kura fl-isptar possibbli la hija ne?essarjament e?istenti, la fil-progress u lanqas ippjanata. It-tieni domanda essenzjalment tistaqsi jekk l-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva jkoprix, b?ala servizzi preventivi, l-attivitajiet b?al dawk fil-kaw?a prin?ipali. Barra minn hekk, ir-raba' domanda tikkon?erna, b'mod partikolari, l-effett possibbli fuq ir-risposta li g?andha ting?ata g?al dawn l-ewwel ?ew? domandi tal-possibilita' li persuna taxxabbli b?al CopyGene tkun awtorizzata tipprovdi servizzi g?all-u?u possibbli kemm awtolo?iku kif ukoll allo?eniku.

34 Fir-rigward, l-ewwel nett, tal-punt imsemmi fit-tieni domanda, dwar jekk l-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva jkoprix, b'ala servizzi preventivi, l-attivitajiet b'al dawk fil-kaw?a prin?ipali, di?à jirri?ulta mill-punt 30 tas-sentenza pre?enti li s-servizzi medi?i preventivi pprovduti jistg?u jaqg?u ta?t il-kun?ett ta' "kura medika" fis-sens ta' din id-dispo?izzjoni.

35 Madankollu, fil-kaw?a pre?enti, la l-qorti tar-rinviju u lanqas wa?da mill-partijiet li ppre?entaw osservazzjonijiet lill-Qorti tal-?ustizzja ma ssu??erixxew li l-attivitajiet stess inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali jaqg?u ta?t il-kun?ett ta' "kura medika" fis-sens tal-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva.

36 Fi kwalunkwe ka?, jekk l-iskoperta ta' marda tista' tabil?aqg tkun wie?ed mill-g?anijiet possibbli tat-te?id ta' ?elloli staminali tal-kurdun, jidher li mill-pro?ess jirri?ulta li s-servizzi pprovduti minn CopyGene jkopru biss il-garanzija li ri?ors partikolari jkun disponibbli sabiex jing?ata trattament mediku f'sitwazzjoni in?erta fejn dan isir ne?essarju, i?da ma jikkostitwixxux, b'ala tali, attivitajiet inti?i li jipprekludu, jevitaw jew jipprevjenu marda, le?joni jew problemi tas-sa??a, jew li jiskopru mard mo?bi jew fi stat bikri. Anki jekk dan kellu jkun il-ka?, li sa fejn ne?essarju, g?andu ji?i evalwat mill-qorti tar-rinviju, attivitajiet b'al dawk inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali ma jistg?ux ji?u kkunsidrati li huma, fihom infushom, preventivi.

37 Min-na?a l-o?ra, jekk l-imsemmija qorti tikkonkludi li l-anali?i tad-demmi tal-kurdun huwa essenzjalment inti? li jistabbilixxi djanjosi medika u mhux sempli?ement jag?mel parti minn testijiet li jistg?u jiddeterminaw jekk i?-?elloli staminali humiex vijabbli, hemm lok li ji?i konklud? li je?isti servizz ta' kura dijanjostika li jaqa' ta?t l-e?enzjoni pprovduta fl-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva bil-kundizzjoni li ji?u osservati l-kundizzjonijiet l-o?ra stabbiliti minn din id-dispo?izzjoni u mill-imsemmija direttiva.

38 Fir-rigward, sussegwentement, tal-kun?ett ta' attivitajiet "relatati mill-vi?in" "[ma' kura fl-isptar u [ma'] kura medika]" fis-sens tal-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva, jirri?ulta mill-kliem stess ta' din id-dispo?izzjoni li din ma tkoprix servizzi li ma g?andhom ebda rabta mal-kura fl-isptar ta' benefi?jarji ta' dawn is-servizzi u lanqas ma' kura medika li huma jistg?u jir?ievu (ara sentenzi Dornier, i??itata iktar 'il fuq, punt 33, kif ukoll tal-1 ta' Di?embru 2005, Ygeia, C?394/04 u C?395/04, ?abra p. l?10373, punt 17).

39 G?aldaqstant, il-Qorti tal-?ustizzja dde?idiet li servizzi jaqg?u ta?t il-kun?ett ta' "attivitajiet [...] relatati mill-vi?in" ma' kura fl-isptar u ma' kura medika skont l-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva meta dawn ji?u effettivament ipprovduti b'ala servizzi an?illari g?all-kura fl-isptar jew g?all-kura medika li ting?ata lil dawn tal-a??ar u li tikkostitwixxi s-servizz prin?ipali (ara s-sentenza Ygeia, i??itata iktar 'il fuq, punt 18).

40 F'dan ir-rigward, mill-?urisprudenza jirri?ulta li servizz jista' jitqies li huwa an?illari g?al servizz prin?ipali mhux meta jikkostitwixxi g?an fih innifsu, i?da meta jkun il-mezz li bih wie?ed jibbenefika a?jar mis-servizz prin?ipali tal-fornitur (ara s-sentenzi Il-Kummissjoni vs Franza, i??itata iktar 'il fuq, punt 27; Dornier, i??itata iktar 'il fuq, punt 34; Ygeia, i??itata iktar 'il fuq, punt 19, kif ukoll tal-14 ta' ?unju 2007, Horizon College, C?434/05, ?abra p. l?4793, punt 29 u l-?urisprudenza ??itata). Fir-rigward tas-servizzi medi?i, il-Qorti tal-?ustizzja ppre?i?at li, fid-dawl tal-g?an im?addan mill-e?enzjoni prevista fl-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva, jirri?ulta li huma biss is-servizzi li jaqg?u lo?ikament fil-kuntest tal-provvista ta' servizzi ta' kura fl-isptar u ta' kura medika u li jikkostitwixxi pass indispensabbli fil-pro?ess tal-provvista ta' dawn is-servizzi sabiex jintla?qu l-g?anijiet terapewti?i tag?hom, li jistg?u jitqiesu li huma "attivitajiet [...] relatati mill-vi?in" fis-sens ta' din id-dispo?izzjoni (ara, f'dan is-sens, is-sentenza Ygeia, i??itata iktar 'il fuq, punt 25).

41 Fil-ka? ine?ami, mill-pro?ess jidher li, min?abba, b'mod partikolari, id-dritt Dani? rilevanti kif ukoll il-kuntratt konklud? bejn CopyGene u l-?enituri klijenti, i?-?elloli staminali tal-kurdun

ikkonfernati mill-attivitajiet inkwistjoni fil-kawża prinċipali jistgħu jintuaw biss għal trattamenti mediċi, jiġifieri għal trapjanti, bl-esklużjoni ta' kull għan ieor, pereżempju dak ta' riġerka.

42 Mill-proċess jidher li tali trattamenti jimplikaw it-tweġġ ta' interventi mediċi kumplessi li normalment, kważi dejjem, jiġu pprovduti f'ambjent ta' sptar. Sa fejn tali trattamenti huma intiġi għall-kura, u sa fejn possibbli, għall-fejġan ta' mard jew ta' problemi ta' saħħa, huma jaqgħu, kif jidher mill-punt 28 ta' din is-sentenza, ta't il-kunett ta' "kura medika" ipprovdut fl-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva.

43 Il-Gvern Daniż u l-Gvern Grieg kif ukoll il-Kummissjoni tal-Komunitajiet Ewropej isostnu madankollu li l-attivitajiet inkwistjoni fil-kawża prinċipali għandhom, fl-istat attwali tal-għarfien xjentifiku, rabta tant 'il bogħod u ipotetika mal-possibbiltà ta' kura fl-isptar tal-persuni kkonfernati li ma jistax ikun hemm inkwistjoni attivitajiet marbuta mal-kura tal-isptar u kura medika, fis-sens tal-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva.

44 F'dan ir-rigward, għandu jittfakkar li, kif jirriżulta mill-punt 24 tas-sentenza preżenti, l-eżenzjonijiet ipprovduti fil-punt 13 tas-Sitt Direttiva jikkostitwixxu kunetti awtonomi tad-dritt tal-Unjoni. Għaldaqstant, fil-każ inkwistjoni ma hemmx lok li l-interpretazzjoni tal-Artikolu 13A(1)(b) ta' din id-direttiva tiġi bbażata prinċipalment fuq l-istat "attwali" tal-għarfien xjentifiku, iktar u iktar peress li jirriżulta mill-proċess li, fil-qasam ikkonfernat minn dan ir-rinviju għal deċiżjoni preliminari, l-istat ta' għarfien xjentifiku jinsab f'evoluzzjoni kostanti. Huwa diffiċli jafna għall-qrati li jevalwaw dan l-istat b'ertezza f'qasam b'għal dak tal-kawża prinċipali.

45 Barra minn hekk, l-eżenzjoni prevista fl-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva ma tistabbilixxix dak li l-qorti tar-rinviju tikklassifika, fl-ewwel domanda tagħha, b'ala "tiegħa ta' mien". La l-għan ta' din l-eżenzjoni, u lanqas l-istruttura tas-Sitt Direttiva ma jeżi u li din id-dispożizzjoni tiġi interpretata fis-sens li kien hemm tali kundizzjoni. Għalhekk, il-possibbiltà, enfasizzata minn din id-domanda, li jista' jkun hemm perijodu twil ta' mien bejn it-tegħid ta' elloli staminali tal-kurdun ikkonfernati u l-użu possibbli tagħom għal kura fl-isptar jew għal kura medika, ma tipprekludix, fiha nfisha, li l-attivitajiet b'għal daww inkwistjoni fil-kawża prinċipali jistgħu jaqgħu ta't l-eżenzjoni pprovduta f'din l-aħħar dispożizzjoni, iktar u iktar meta, kif issostni l-qorti tar-rinviju fit-tieni parti tal-ewwel domanda, huwa impossibbli li jinabbar id-demmi li jinkludi elloli staminali tal-kurdun f'mument ieor għajr dak tat-twelid.

46 Madankollu, minn dan ma jsegwix li l-attivitajiet inkwistjoni fil-kawża prinċipali jistgħu jitqiesu li huma servizzi li huma "relatati mill-viżin" "[ma' kura fl- i] sptar u [ma'] kura medika", fis-sens tal-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva.

47 F'dan ir-rigward, huwa pażifiku li, indipendentement mi' ifri eatti li jirriżultaw mill-istat attwali tal-għarfien xjentifiku, fil-każ tal-parti l-kbira tad-destinatarji tal-attivitajiet inkwistjoni fil-kawża prinċipali, ma hemmx u probabbilment qatt ma ser ikun hemm servizz prinċipali li jaqgħ ta't il-kunett ta' "[kura fl-isptar jew ta' kura medika]", fis-sens tal-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva. Għalhekk, l-ewwel domanda hija bbażata fuq il-premessa li ttiprovdi li, fil-mument tal-provvista ta' servizzi b'għal daww inkwistjoni fil-kawża prinċipali, sikwit ma jkunx hemm kura fl-isptar jew kura medika eżistenti, fil-progress, neżessarja jew ippjantata, jew tabil'aqq prevista b'mod ġenerali.

48 Fil-fatt, huwa biss fil-każ ta' possibbiltà doppja fejn, l-ewwel nett, l-istat tax-xjenza medika jippermetti jew jiegħ u u ta' elloli staminali tal-kurdun għat-trattament jew għall-prevenzjoni ta' marda partikolari u, it-tieni nett, din il-marda sseħħ jew tista' sseħħ f'każ speċifiku, li teġisti rabta suffiġentement stretta minn naħa, bejn il-kura fl-isptar u l-kura medika li jikkostitwixxu s-servizz prinċipali u, min-naħa l-oħra, l-attivitajiet inkwistjoni fil-kawża prinċipali.

49 F'dawn iż-żirkustanzi, anki jekk jiġi ammess li l-attivitajiet inkwistjoni fil-kawża prinċipali ma

jista' jkollhom ebda g?an ie?or g?ajr dak tal-u?u ta?-?elloli staminali tal-kurdun g?aldaqstant ma??una fil-kuntest tal-kura medika pprovduta f'ambjent ta' sptar u ma jistg?ux jintu?aw g?all-finijiet o?ra, ma jistax jitqies li l-attivitajiet inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali huma effettivament ipprovduti b?ala servizzi a??essorji g?all-kura fl-isptar tal-benefi?jarji jew g?al kura medika r?evuta minn dawn tal-a??ar u li dawn jikkostitwixxu servizz prin?ipali.

50 G?aldaqstant, dawn l-attivitajiet ma jaqg?ux ta?t il-kun?ett ta' attivitajiet "relatati mill-vi?in" "[ma' kura fl-i] sptar u [ma'] kura medika" fis-sens tal-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva. Fil-fatt, sa fejn il-kura fl-isptar u l-kura medika la huma e?istenti, la fil-progress u lanqas ippjanata, l-attivitajiet b?al dawk inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali jistg?u biss, fil-ka? ta' ?erti eventwalitajiet, ikunu relatati mill-vi?in mal-kura medika pprovduta f'ambjent ta' sptar.

51 Fl-a??ar nett, fir-rigward tal-possibilità evokata fil-kuntest tar-raba' domanda, ji?ifieri li jkun prevedibbli li jintu?aw dawn i?-?elloli staminali tal-kurdun g?all-u?u allo?eniku pjuttost milli awtolo?iku, g?andu ji?i rrilevat li, fil-prin?ipju, dan il-fatt ma g?andux effett fuq il-konklu?jonijiet li saru fil-punti 34 sa 50 tas-sentenza pre?enti.

52 Fid-dawl ta' dak li ntqal pre?edement, ir-risposta li g?andha ting?ata g?all-ewwel, g?at-tieni u g?ar-raba' domandi, moqrija flimkien, g?andha tkun li l-kun?ett ta' attivitajiet "relatati mill-vi?in" "[ma' kura fl-i]sptar u [ma'] kura medika" fis-sens tal-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva g?andu ji?i interpretat fis-sens li ma jkoprix attivitajiet b?al dawk inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, li jikkonsistu fit-te?id, fit-trasport, fl-anali?i ta' demm mill-kurdun kif ukoll fil-?a?na ta' ?elloli staminali inklu?i f'dan id-demm, meta l-kura medika pprovduta f'ambjent ta' sptar, li fir-rigward tag?ha dawn l-attivitajiet huma biss possibbilment relatati, la hija e?istenti, la fil-progress u lanqas ippjanata.

Fuq it-tielet domanda, moqrija flimkien mar-raba' domanda

53 It-tielet domanda hija essenzjalment inti?a li ji?i ddeterminat jekk, fi?-?irkustanzi b?al dawk inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, l-awtoritajiet nazzjonali jistg?ux legalment jikkunsidraw li persuna taxxabbli b?al CopyGene ma hijiex "stabbilimenti o?rajn ta' natura simili [g?all-sptarijiet, ?entri ta' trattament mediku jew ta' dijanjosi] [...] debitament rikonoxxuti [...]" fis-sens tal-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva.

54 F'dan il-kuntest, il-qorti tar-rinviju tistaqsi b'mod partikolari jekk, meta s-servizzi tal-banek ta' ?elloli staminali b?al dawk inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali ji?u pprovduti minn persunal tas-sa??a awtorizzat, filwaqt li tali banek ta' ?elloli staminali, minkejja li huma awtorizzati minn awtoritajiet tas-sa??a kompetenti ta' Stat Membru, fil-kuntest tad-Direttiva 2004/23, ju?aw tessuti u ?elloli tal-bniedem, ma jir?evux appo?? mill-iskema pubblika tal-assigurazzjoni tas-sa??a u meta l-ispi?a fuq is-servizzi pprovduti minn dawn il-banek ta'-?elloli staminali ma tkunx koperta minn din l-iskema, l-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva jipprekludix li l-awtoritajiet nazzjonali jikkunsidraw li persuna taxxabbli b?al CopyGene ma hijiex "stabbilimenti o?rajn ta' natura simili [g?all-sptarijiet, ?entri g?at-trattament mediku jew dijanjosi] [...] [debitament] rikonoxxuti [...]" fis-sens tal-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva.

55 Ir-raba' domanda tikkon?erna b'mod partikolari l-effett possibli fuq ir-risposta li g?andha ting?ata lit-tielet domanda dwar il-possibilità li persuna taxxabbli b?al CopyGene tkun awtorizzata tipprovdidi servizzi fuq trapjanti possibbli kemm awtolo?i?i kif ukoll allo?eni?i.

56 Skont l-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva, l-Istati Membri għandhom jeżentaw mill-VAT servizzi li jaqgħu ta' din id-dispożizzjoni meta dawn is-servizzi huma "[m]exxija minn entitajiet regolati mid-dritt pubbliku jew ta' kondizzjonijiet komparabbli ma' dawk applikabbli għal entitajiet regolati mid-dritt pubbliku, mill-isptarijiet, u entri għat-trattament mediku jew dijanjosi u stabbilimenti oħrajn ta' natura simili [debitament] rikonoxxuti [...]".

57 F'dan ir-rigward, għandu jittfakkar li r-regoli tal-interpretazzjoni tal-eżenzjonijiet stabbiliti fl-Artikolu 13 tas-Sitt Direttiva esposti fil-punt 26 tas-sentenza preżenti japplikaw għall-kundizzjonijiet speċifiċi li huma meżtie' a sabiex wie'ed jibbenefika minn dawn l-eżenzjonijiet u, b'mod partikolari, għal dawk li jikkonfermaw il-kwalità jew l-identità tal-operatur ekonomiku li jipprovdi servizzi koperti minn eżenzjoni (ara s-sentenza Eulitz, iktata iktar 'il fuq, punt 42 u l-urisprudenza iktata).

58 Fir-rigward tal-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva, mill-urisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja jirriżulta li din id-dispożizzjoni tkopri stabbilimenti debitament irikonoxxuti li għandhom għanijiet soġjali, b'all-protezzjoni tas-saħħa tal-bniedem (ara, f'dan is-sens, is-sentenza Dornier, iktata iktar 'il fuq, punt 47).

59 Fir-rigward, preliminarjament, tal-kunfett ta' "stabbilimenti oħrajn ta' natura simili [b'għal isptarijiet, u entri għat-trattament mediku jew dijanjosi] [...] [debitament] rikonoxxuti [...]", fis-sens tal-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva, il-Gvern Daniż u l-Gvern Grieg isostnu li CopyGene ma tistax tiġi mqabbla ma' isptarijiet u ma' u entri tas-saħħa medika u ta' dijanjosi.

60 Sa fejn huwa neċessarju, hija l-qorti tar-rinviju li għandha tevalwa jekk operatur b'għal CopyGene huwiex "ta' natura simili" b'għal stabbilimenti tal-isptar jew u entri tas-saħħa medika u ta' dijanjosi. F'dan ir-rigward, għandu jittfakkar li, kif di' dde' idiet il-Qorti tal-Ġustizzja, peress li l-analiżi mediċi dijanjostiċi jaqgħu, fir-rigward tal-għan terapewtiku tagħom, ta' il-kunfett ta' "kura medika" prevista fl-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva, laboratorju tad-dritt privat b'għal dak li jwettaq tali analiżi għandu jitqies li huwa stabbiliment "ta' natura simili" għal "isptarijiet" jew "u entri għat-trattament mediku jew dijanjosi" fis-sens ta' din id-dispożizzjoni (ara s-sentenza L.u.P., iktata iktar 'il fuq, punti 18 u 35). Fid-dawl ta' dan, fil-kawża preżenti, meta saritilha mistoqsija waqt is-seduta quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja, CopyGene essenzjalment iddikjarat li normalment hija tanalizza u elloli staminali tal-kurdun biss sabiex issir taf jekk hemmx u elloli suffiċjenti "vijabbli" li jiġi u stifikaw il-każna tal-kampjun inkwistjoni.

61 Fir-rigward tal-kunfett ta' "stabbilimenti [...] [debitament] rikonoxxuti [...]", jiġifieri l-uniku element tal-kundizzjonijiet imfakkar fil-punt 56 tas-sentenza preżenti li u ie diskuss fid-dettall kemm fl-osservazzjonijiet ippreżentati lill-Qorti tal-Ġustizzja kif ukoll fid-de' i' joni tar-rinviju, mill-urisprudenza jirriżulta li r-ikonoxximent ta' stabbiliment fis-sens tal-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva ma jippresupponix proċedura formali u li tali rikonoxximent ma jistax neċessarjament jirriżulta minn dispożizzjonijiet nazzjonali ta' natura fiskali (ara, f'dan is-sens, Dornier, iktata iktar 'il fuq, punti 64, 65, 67 u 76).

62 Għaldaqstant, il-fatt li r-Renju tad-Danimarka ma eżerċita l-possibbiltà, prevista fl-Artikolu 13A(2)(a) tas-Sitt Direttiva, li jissużetta l-għoti tal-eżenzjoni pprovduta fl-Artikolu 13A(1)(b) lill-korpi oħra għajr dawk tad-dritt pubbliku, individwali għal kull każ, ta' wa' da mill-kundizzjonijiet imsemija wara l-imsemmi paragrafu 2, ma jaffettwax il-possibbiltà li ji' rikonoxxut stabbiliment għal-finijiet tal-għoti tal-eżenzjoni pprovduta fl-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva (ara, b'analoġija, is-sentenza Dornier, iktata iktar 'il fuq, punt 66).

63 Għaldaqstant, b'għala prinċipju, huwa d-dritt nazzjonali ta' kull Stat Membru li għandu jstabbilixxi r-regoli li jipprovdu li tali għarfien jista' jingħata lill-istabbilimenti li jitolbuh. L-Istati Membri

jiddisponu minn setgħa diskrezzjonali f'dan ir-rigward (sentenzi 77 itati Dornier, punti 64 u 81, kif ukoll L.u.P., punt 42).

64 Meta persuna taxxabbli titlob l-istatus ta' stabbiliment debitament irrikonoxxut fis-sens tal-imsemmija dispożizzjoni, huma l-awtoritajiet kompetenti li għandhom josservaw il-limiti tas-setgħa diskrezzjonali mogħtija minn din l-aġenzja dispożizzjoni billi japplikaw il-prinċipji tad-dritt tal-Unjoni, b'mod partikolari l-prinċipju ta' trattament ugwali, li jissarraġ, fil-qasam tal-VAT, fil-prinċipju tan-newtralità fiskali (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi 77 itati iktar 'il fuq Dornier, punt 69; u L.u.P., punt 48).

65 F'dan ir-rigward, sabiex jiġu ddeterminati l-istabbilimenti li għandhom jiġu "rikonoxxuti" fis-sens tal-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva, l-awtoritajiet nazzjonali għandhom jieħdu numru ta' fatturi inkunsiderazzjoni, skont id-dritt tal-Unjoni u ta't l-istess arriġ tal-qradi nazzjonali, fosthom l-interess pubbliku tal-attivitajiet tal-persuna taxxabbli; il-fatt li persuni taxxabbli oħra li jwettqu l-istess attivitajiet jibbenefikaw diġà minn rikonoxximent simili kif ukoll il-fatt li l-ispejje tas-servizzi inkwistjoni jistgħu jiġu allsu minn skemi ta' assigurazzjoni tas-saħħa jew minn korpi tas-sigurtà soġjali oħra (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi 77 itati iktar 'il fuq, Kűgler, punti 57 u 58; Dornier, punti 72 u 73, kif ukoll L.u.P., punt 53).

66 Fil-każ ineżami, huwa pażifiku li r-Renju tad-Danimarka ma stabbilixxa ebda regoli jew proċeduri speċifiċi li jittrasponu l-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva fir-rigward ta' fornituri ta' servizzi li ma humiex korpi rregolati bid-dritt pubbliku. Għaldaqstant, kuntrarjament għal dak li ssuġerixxiet CopyGene waqt is-seduta, is-sempliċi fatt li diversi Stati Membri oħra jeżentaw sistematikament is-servizzi ta' banek privati ta' -elloli staminali tal-kurdun ma huwiex rilevanti għar-risposta li għandha tingħata għat-tielet domanda. Fil-fatt, kif jirriġulta mill-punti 63 u 64 tas-sentenza preżenti, l-awtoritajiet Daniċi għandhom marġni ta' diskrezzjoni f'dan il-qasam, bla s-sara għall-osservanza tad-dritt tal-Unjoni, inkluż, b'mod partikolari, il-prinċipju ta' newtralità fiskali.

67 Mill-kliem tat-tielet domanda jirriġulta li l-fatturi li l-qorti tar-rinviju tqis li huma possibbilment rilevanti għal din id-deċiżjoni jinkludu, b'mod partikolari, il-fatti li, l-ewwel nett, is-servizzi pprovduti minn CopyGene jingħataw minn persunal tas-saħħa awtorizzat, it-tieni nett, li dawn is-servizzi ma jirġevux appoż mill-iskema pubblika tal-assigurazzjoni tas-saħħa u ma humiex koperti minn din l-iskema u, it-tielet nett, li CopyGene iet awtorizzata mill-awtoritajiet kompetenti tas-saħħa tuħa elloli staminali tal-kurdun skont il-leġiżlazzjoni nazzjonali li timplimenta d-Direttiva 2004/23.

68 Fir-rigward, l-ewwel nett, tal-fatt li s-servizzi mogħtija minn CopyGene jiġu pprovduti, fil-kuntest tal-kuntratti konklużi magħha, minn persunal tas-saħħa awtorizzat, jiġifieri minn infermiera, qwiebel u bjoanalisti, mill-proċess ma jirriġultax liema servizzi ta' dan il-persunal huma "awtorizzati" mil-leġiżlazzjoni nazzjonali rilevanti, li lanqas ma tinsab fil-proċess. Fid-dawl ta' dan, għandu jiġi rrilevat, fi kwalunkwe każ, li s-sempliċi fatt li huwa fformat minn professjonisti tas-saħħa kkwaliġikati ma jipprekludix, fih inifsu, li l-awtoritajiet Daniċi jirrifjutaw li jagħtu lil persuna taxxabbli bħal CopyGene r-rikonoxximent li jippermettilha tibbenefika mill-eżenzjoni li tinsab fl-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva.

69 Fir-rigward, sussegwentement, tal-fatt li l-attivitajiet ta' CopyGene inkwistjoni fil-kawża prinċipali kkonfermati ma jirġevux appoż mill-iskema pubblika ta' assigurazzjoni tas-saħħa u ma humiex koperti minn din l-iskema, mill-urisprudenza 77 itata fil-punt 65 tas-sentenza preżenti jirriġulta li l-awtoritajiet nazzjonali għandhom jieħdu dan l-element inkunsiderazzjoni sabiex jiddeterminaw jekk korp għandux jiġi rrikonoxxut fis-sens tal-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva.

70 Barra minn hekk, dan l-istess fatt huwa wkoll element li jista' jittieħed inkunsiderazzjoni fid-determinazzjoni, li ma hijiex is-suġġett ta' din id-domanda preliminari, dwar jekk persuna taxxabbli tipprovdix is-servizzi tagħha "ta't kondizzjonijiet soġjali komparabbli għal dawk applikati lill-entitajiet

regolati mid-dritt pubbliku” fis-sens ta’ din l-istess dispożizzjoni.

71 Madankollu, għandu jiġi ppreżentat li l-kunsiderazzjonijiet esposti fil-punti 69 u 70 tas-sentenza preżenti ma jfissrux li l-eżenzjoni pprovduta fl-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva għandha sistematikament tiġi eskluża meta l-provvisti ta’ servizzi ma jiġux irrimborsati mill-awtoritajiet tas-sigurtà soġjali. Huwa pjuttost fattur li għandu jiġi bbilanċjat u li jista’ jiġi kkompensat, pereżempju, bil-bżonn li jiġi gurat trattament ugwali. Fil-fatt, jekk, pereżempju, is-sitwazzjoni ta’ persuna taxxabbli hija paragonabbli ma’ dik ta’ operatori oġrajn li jipprovdu l-istess servizzi f’sitwazzjonijiet paragonabbli, is-sempliġi fatt li l-ispiża ta’ dawn is-servizzi ma tkunx sostnuta kollha mill-awtoritajiet tas-sigurtà soġjali ma jiġi?ustifikax differenza fit-trattament bejn il-fornituri fir-rigward tal-VAT (ara, f’dan is-sens, is-sentenza Dornier, iġitata iktar ’il fuq, punt 75).

72 Barra minn hekk, kuntrarjament għal dak li ssużerixxa l-Gvern Grieg, is-sempliġi fatt li persuna taxxabbli b’al CopyGene hija korp privat ma għandux il-konsegwenza awtomatika li l-attivitajiet ta’ tali persuna taxxabbli ma jistgħux jaqgħu ta’ t l-eżenzjoni prevista fl-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva. Fil-fatt, meta l-leġislatur Komunitarju kellu l-intenzjoni li jirriġerva l-għoti tal-eżenzjonijiet ipprovduti fl-Artikolu 13A(1) tas-Sitt Direttiva lil qerti korpi li ma għandhomx skop ta’ lukru jew li ma humiex korpi kummerċjali, huwa indika dan b’mod espliċitu, kif jirriġulta mis-subparagrafi (l), (m) u (q) (ara s-sentenza tas-26 ta’ Mejju 2005, Kingscrest Associates u Montecello, C-498/03, qabra p. l-4427, punt 37).

73 Barra minn hekk, għandu jiġi ppreżentat li, fid-dawl, b’mod partikolari, tal-prinċipju ta’ newtralità fiskali, l-approq tal-awtoritajiet tat-taxxa għandu jkun konsistenti meta huma jeżaminaw stabbilimenti paragonabbli u kompetituri. F’dan ir-rigward, l-avukat difensur ta’ CopyGene ikkonferma waqt is-seduta li ma hemm ebda banek privati oġrajn ta’-qelloli staminali fid-Danimarka.

74 Fir-rigward, l-aqar nett, tal-fatt li CopyGene qiet awtorizzata mill-awtoritajiet tas-saħħa kompetenti li tuża qelloli staminali tal-kurdun skont il-leġislażzjoni nazzjonali li tittrasponi d-Direttiva 2004/23, huwa minnu li, sa qertu punt, dan il-fattur juri li CopyGene teqerqita attivitajiet mediċi relatati mal-kura fl-isptar u mal-kura medika. Għaldaqstant, tali awtorizzazzjoni tista’ tikkostitwixxi fattur li jimmilita favur il-fatt li l-fornitur ikun, skont il-ka, “[debitament] rikonoxxut” fis-sens tal-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva.

75 Madankollu, bir-riskju li l-awtoritajiet nazzjonali jiġa?du mis-setgħa diskrezzjonali li tagħtihom din l-aqar dispożizzjoni, is-sempliġi fatt li huma awtorizzaw attivitajiet b’al daww inkwistjoni fil-kawża prinċipali, skont ir-regoli tal-Unjoni dwar il-kwalità u s-sigurtà pprovduti fil-qasam ikkonqernat, ma jistax, fih innifsu u b’mod awtomatiku, iwassal għal rikonoxximent mill-perspettiva tal-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva. Fil-fatt, kif isostni l-Gvern Dani, il-kisba ta’ tali awtorizzazzjoni hija kundizzjoni neqessarja għall-attività ta’ bank privat ta’-qelloli staminali. Madankollu, il-qru? ta’ tali awtorizzazzjoni ma huwiex, fih innifsu, sinonimu ta’ rikonoxximent fis-sens tal-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva.

76 Dan japplika wkoll fir-rigward tad-dispożizzjonijiet l-oqra tal-leġislażzjoni Dani?a dwar il-banek privati ta’ qelloli staminali qititati minn CopyGene, li huma msemmija fil-punt 13 tas-sentenza preżenti.

77 Minn dan isegwi li l-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva ma jipprekludix, fih innifsu, li l-awtoritajiet Dani?i jirrifjutaw li jqabblu lil CopyGene ma’ stabbiliment “[debitament] rikonoxxut [...]” għall-finijiet tal-eżenzjoni inkwistjoni fil-kawża prinċipali.

78 Fid-dawl ta’ dan kollu, din id-dispożizzjoni lanqas ma tista’ tiġi interpretata b’ala li teqiti, fiha nfisha, li l-awtoritajiet kompetenti jirrifjutaw li jqabblu persuna taxxabbli b’al CopyGene ma’

stabbiliment “[debitament] rikonoxxut [...]” g?all-finijiet tal-imsemmija e?enzjoni.

79 F’dawn i?-?irkustanzi, hija l-qorti tar-rinviju, jekk ikun ne?essarju, li g?andha tivverifika li r-rifjut tar-rikonoxximent stabbilit fl-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva huwa konformi mar-rekwi?iti tal-?urisprudenza stabbilita fil-punti 63 sa 65 tas-sentenza pre?enti, b’mod partikolari mal-prin?ipju ta’ newtralità fiskali. G?al dan il-g?an, g?andha tittie?ed inkunsiderazzjoni, pere?empju, il-prassi amministrattiva stabbilita kif ukoll prassi o?rajn adottati fir-rigward tal-istabbilimenti paramedi?i u l-e?enzjonijiet mill-VAT fis-setturi paragonabbli ma’ dak inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali.

80 Fir-rigward tar-raba’ domanda, huwa bi??ejjed li ji?i rrilevat li n-natura tat-trattament prevedibbli, awtolo?iku jew allo?eniku, ma hijiex rilevanti g?ar-risposta li g?andha ting?ata g?at-tielet domanda.

81 Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet pre?edenti, ir-risposta li g?andha ting?ata g?at-tielet u g?ar-raba’ domandi, moqrija flimkien, g?andha tkun li, meta s-servizzi ta’ banek ta’ ?elloli staminali b?al dawk inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali ji?u pprovduti minn persunal mediku awtorizzat, g?alkemm dawn il-banek ta’ ?elloli staminali, minkejja li awtorizzati mill-awtoritajiet sanitarji kompetenti ta’ Stat Membru, fil-kuntest tad-Direttiva 2004/23, li ju?aw tessuti u ?elloli umani, ma jir?evux appo?? mill-iskema pubblika tal-assigurazzjoni tas-sa??a u meta l-ispi?a fuq is-servizzi pprovduti minn dawn il-banek ta’ ?elloli staminali ma tkunx koperta minn din l-iskema, l-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva ma jipprekludix li l-awtoritajiet nazzjonali jikkunsidraw li persuna taxxabli b?al CopyGene ma hijiex “stabbilimenti o?rajn ta’ natura simili [g?all-sptarijiet, ?entri g?at-trattament mediku jew dijanjosi] [...] [debitament] rikonoxxuti [...]” fis-sens tal-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva. Madankollu, din id-dispo?izzjoni lanqas ma tista’ ti?i interpretata fis-sens li te?i?i, b?ala tali, li l-awtoritajiet kompetenti jirrifjutaw li jqabblu lil bank privat ta’ ?elloli staminali ma’ stabbiliment “[debitament] rikonoxxut [...]” g?all-finijiet tal-e?enzjoni inkwistjoni. Hija l-qorti tar-rinviju, sa fejn huwa ne?essarju, li g?andha tivverifika li r-rifjut tar-rikonoxximent g?all-finijiet tal-e?enzjoni stabbilita fl-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva huwa konformi mad-dritt tal-Unjoni, b’mod partikolari mal-prin?ipju ta’ newtralità fiskali.

Fuq l-ispejje?

82 Peress li l-pro?edura g?andha, fir-rigward tal-partijiet fil-kaw?a prin?ipali, in-natura ta’ kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija din il-qorti li tidde?iedi fuq l-ispejje?. L-ispejje? sostnuti g?as-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet lill-Qorti tal-?ustizzja, barra dawk tal-imsemmija partijiet, ma jistg?ux jit?allsu lura.

G?al dawn il-motivi, Il-Qorti tal-?ustizzja (It-Tielet Awla) taqta’ u tidde?iedi:

1) **Il-kun?ett ta’ attivitajiet “relatati mill-vi?in” “[ma’ kura fl-i]sptar u ma’ kura medika” fis-sens tal-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva tal-Kunsill 77/388/KEE, tas-17 ta’ Mejju 1977, fuq l-armonizzazzjoni tal-li?ijiet tal-Istati Membri dwar taxxi fuq id-d?ul mill-bejg? - Sistema komuni ta’ taxxa fuq il-valur mi?jud: ba?i uniformi ta’ stima, g?andu ji?i interpretat fis-sens li ma jkoprix attivitajiet b?al dawk inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali li jikkonsistu fit-te?id, fit-trasport, fl-anali?i ta’ demm mill-kurdun ta?-?okra kif ukoll fil-?a?na ta’ ?elloli staminali f’dan id-demm, inkwantu l-kura medika pprovduta f’ambjent ta’ sptar, li fir-rigward tag?ha dawn l-attivitajiet huma biss possibbilment relatati, la hija e?istenti, la fil-progress u lanqas ipplanata.**

2) **Meta s-servizzi ta’ banek ta’ ?elloli staminali b?al dawk inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali ji?u pprovduti minn persunal mediku awtorizzat, g?alkemm dawn il-banek ta’ ?elloli staminali, minkejja li awtorizzati mill-awtoritajiet sanitarji kompetenti ta’ Stat Membru, fil-kuntest tad-Direttiva 2004/23/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, tal-31 ta’ Marzu 2004, dwar l-iffissar ta’ standards ta’ kwalità u sigurezza g?ad-donazzjoni, ksib, ittestjar, pro?essar, priservazzjoni, ?a?na u tqassim ta’ tessuti u ?elloli tal-bniedem, li ju?aw tessuti**

u ?elloli umani, ma jir?evux appo?? mill-iskema pubblika tal-assigurazzjoni tas-sa??a u meta l-ispi?a fuq is-servizzi pprovduti minn dawn il-banek ta' ?elloli staminali ma tkunx koperta minn din l-iskema, l-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva 77/388 ma jipprekludix li l-awtoritajiet nazzjonali jikkunsidraw li persuni taxxabli b?al CopyGene ma humiex “stabbilimenti o?rajn ta' natura simili [g?all-sptarijiet, ?entri g?at-trattament mediku jew dijanjosi] [...] [debitament] rikonoxxuti [...]” fis-sens tal-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva 77/388. Madankollu, din id-dispo?izzjoni lanqas ma tista' ti?i interpretata fis-sens li te?i?i, b?ala tali, li l-awtoritajiet kompetenti jirrifjutaw li jqabblu lil bank privat ta' ?elloli staminali ma' stabbiliment “[debitament] rikonoxxuti [...]” g?all-finijiet tal-e?enzjoni inkwistjoni. Hija l-qorti tar-rinviju, sa fejn huwa ne?essarju, li g?andha tivverifika li r-rifjut tar-rikonoxximent g?all-finijiet tal-e?enzjoni stabbilita fl-Artikolu 13A(1)(b) tas-Sitt Direttiva 77/388 huwa konformi mad-dritt tal-Unjoni, b'mod partikolari mal-prin?ipju ta' newtralità fiskali.

Firem

* Lingwa tal-kaw?a: id-Dani?.